



Strategi för Sveriges utvecklings-
samarbete med Sudan
2018–2022



1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklings-samarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklings-effektivitet, liksom i de nya överenskommelser som det internationella samfundet enades om under 2015.¹

Sveriges utvecklingssamarbete med Sudan ska, inom ramen för denna strategi, bidra till hållbar fred, förbättrade förutsättningar för god samhällsservice samt stärkt motståndskraft. Strategin ska gälla under perioden 2018 – 2022 och omfatta sammanlagt 1 200 miljoner kronor.²

¹ Utvecklingsdagordningen ingår Agenda 2030 med 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling, slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (Addis Ababa Action Agenda) och klimatavtalet från Paris.

² Denna strategi styr användningen av medel som anslås under anslagsposten 9 Afrika i regleringsbrevet för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Hållbar fred

- Mer inkluderande fredsprocesser, där kvinnor och unga deltar i större utsträckning.
- Förbättrade förutsättningar för fredliga och inkluderande samhällen på lokal nivå.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

- Förbättrad rättssäkerhet och ökad transparens samt stärkta förutsättningar för ansvarsutkrävande.
- Förbättrade förutsättningar för kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, samt för barnets rättigheter.

Miljö, klimat, lantbruk och energi

- Ökad och mer hållbar produktivitet inom lantbruket samt tryggare livsmedels försörjning.
- Mer hållbar vattenresursförvaltning samt ökad tillgång till vatten och sanitet.
- Ökad produktion av och tillgång till förnybar energi.

2. Landkontext

Sudan är ett av världens fattigaste länder, där omkring hälften av befolkningen lever under FN:s gräns för extrem fattigdom på mindre än 1,90 US-dollar per dag. Samhället präglas av betydande ojämlikhet, inte minst mellan stad och landsbygd. Omkring 4,8 miljoner människor, av en befolkning om cirka 39,6 miljoner, är beroende av humanitär hjälp, inte minst i områden där det har förekommit konflikt eller torka. Utvecklingen i den omgivande regionen, där flera länder präglas av osäkerhet och konflikt, påverkar utvecklingen i Sudan. Ett stort antal flyktingar och migranter har sökt sig till Sudan, samtidigt som det även finns omkring 2,3 miljoner internflyktingar. Sudans ekonomi utvecklades väl från 1990 till 2011, framförallt till följd av stora oljeintäkter. Landet erfor emellertid en ekonomisk chock efter Sydsudans självständighet, eftersom tre fjärdedelar av de gemensamma oljetillgångarna tillföll den nya staten. Det finns ett stort behov av ekonomiska reformer, liksom av ekonomisk integration med grannländerna och med den övriga världen. Situationen i Sudan medför att värdet av att koppla samman politisk dialog,

utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd är särskilt stort.

Konflikterna i Sudan har på senare tid avtagit och ändrat karaktär. Vissa framsteg har gjorts i den nationella fredsprocessen. Det råder en bräcklig vapenvila i Darfur samt i Södra Kordofan och Blå Nilen. Utvecklingen är emellertid alltjämt osäker och svårförutsägbar, varför det finns ett trängande behov av försoning och fredsbyggande. Flera av de underliggande orsakerna till konflikt och osäkerhet i Sudan behöver fortfarande hanteras, såsom ojämlik maktfördelning, bristande respekt för de mänskliga rättigheterna, begränsad tillgång till grundläggande samhällsservice såsom utbildning och hälsa, konkurrens om naturresurser, otrygg livsmedels- och vattenförsörjning, stor tillgång till vapen samt lokala tvister mellan olika grupper. Försummelsen av Sudans perifera områden har länge varit en grundorsak till fattigdom och osäkerhet. Konflikterna i Sudan har särskilt drabbat kvinnor och unga, samtidigt som det har funnits begränsade

förutsättningar för dessa grupper att delta i fredsprocessen.

Skyddet för de mänskliga rättigheterna liksom respekten för rättsstatens principer har stora brister i Sudan. Möjligheterna för befolkningen, särskilt för kvinnor, att delta i demokratiska beslutsprocesser är begränsade. Det civila samhället och media hindras regelbundet från att verka. Som del av konflikten i Sudan har det förekommit omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna och kränkningar av den internationella humanitära rätten. Förekomsten av sådana brott och kränkningar, liksom den utbredda straffriheten, utgör en grundorsak till fortsatt konflikt och osäkerhet. Situationen för kvinnor och flickor är särskilt svår. Traditionella värderingar, tillsammans med religiösa uppfattningar och lagstiftning, begränsar eller motverkar deras åtnjutande av mänskliga rättigheter. Sexuellt och könsrelaterat våld samt könsstympning är vanligt förekommande.

Sudan påverkas av klimatförändringar och miljörelaterade utmaningar, såsom förkortade och oregelbundna regnperioder, eroderande mark samt föroreningar. Det sparsamma vegetativa skyddet i vissa områden medför en förhöjd risk för ökenspridning och förstörelse av jorden. Svårigheterna

förstärks av en hastig befolkningstillväxt som medför ökande efterfrågan på land. Mer än hälften av befolkningen är beroende av lantbruk eller boskapskötsel för sin försörjning. Konkurrens om naturresurser såsom vatten, mark och mineraler, liksom de negativa konsekvenserna av klimatförändringar, utgör även en grundorsak till lokala konflikter. Sudan spelade en framträdande roll inom den Afrikanska gruppen under förhandlingarna av klimatavtalet från Paris.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete med Sudan ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart liksom jämställt. Grundvalen för utvecklingssamarbetet

är en helhetssyn på människors och samhällens utmaningar, behov och förutsättningar. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet med Sudan.

De internationellt överenskomna principerna för utvecklingseffektivitet ska tillämpas i det svenska utvecklingssamarbetet och anpassas till den specifika kontexten i Sudan. Huvudsvariet för landets utveckling ligger på dess regering och andra nationella aktörer. Ägarskap ses i ett brett, inkluderande perspektiv som förutom

statliga aktörer omfattar bland annat relevanta delar av civilsamhället.

Utvecklingssamarbetet ska sätta ägarskapet för den egna utvecklingen i centrum.

För att bidra till hållbar fred i Sudan ska Sverige verka för mer inkluderande fredsprocesser på nationell och lokal nivå liksom för ett mer inkluderande samhälle. Utvecklingssamarbetet bör stödja såväl fredsförhandlingar och politiska processer som verksamhet för att hantera grundorsakerna till konflikt och osäkerhet i Sudan. Verksamheten bör beakta utvecklingen i den omgivande regionen och gränsöverskridande utmaningar samt bidra till ökad politisk och ekonomisk integration i regionen. Förtroendeskapande åtgärder, såsom stöd till fri, oberoende och ansvarsutkrävande media, liksom försoningsarbete kan utgöra en del av verksamheten. Sverige ska särskilt prioritera att kvinnor och unga bereds vidare möjligheter att bidra till ett fredligt och inkluderande samhälle, med utgångspunkt i säkerhetsrådets resolutioner 1325 och 2250. För att säkerställa att kvinnor och unga kan delta i fredsprocesser på ett meningsfullt sätt krävs ytterligare satsningar avseende deras rättigheter, representation och resurser. Verksamheten bör bidra till det pågående arbetet rörande barn och väpnad konflikt i Sudan.

Sverige ska bidra till att respekten för de mänskliga rättigheterna stärks i Sudan, med ett särskilt fokus på kvinnors rättigheter och på barnets rättigheter. Verksamheten bör fokusera på speciellt eftersatta områden, såsom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, samt bidra till att upprätthålla de mänskliga rättigheterna för särskilt sårbara individer. Utvecklingssamarbetet bör öka kapaciteten och kompetensen rörande mänskliga rättigheter inom det civila samhället och den offentliga förvaltningen. Sverige ska verka för stärkt respekt för rättsstatens principer samt för ett ökat folkligt deltagande i politiska processer. Utvecklingssamarbetet bör bidra till att kvinnor, män, flickor och pojkar får tillgång till fungerande rättsvårdande myndigheter samt ökade möjligheter att delta i beslutsfattande på både nationell och lokal nivå. Den utbredda straffriheten liksom bristen på transparens bör motverkas samt förutsättningarna för ansvarsutkrävande stärkas.

För att bidra till miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling i Sudan ska Sverige verka för ett mer hållbart nyttjande av naturresurser. Verksamheten ska stärka motståndskraften mot kriser, katastrofer och klimatförändringar genom att bidra till mer hållbar och ökad produktivitet i lantbruket, mer hållbar vattenresursförvaltning

och sanitet samt ökad produktion och tillgång till förnybar energi. Utvecklingsamarbetet förväntas bidra till tryggare livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition, särskilt för kvinnor och för barn, liksom till en ekonomisk tillväxt som gagnar hela befolkningen. Sverige bör stärka arbetet för hållbart lantbruk, bland annat i områden som har tagit emot många internflyktingar, flyktingar eller migranter. Verksamheten bör beakta att landsbygdsbefolkningen är särskilt utsatt för de negativa konsekvenserna av klimatförändringar, inklusive ofrivillig migration. Utvecklingsamarbetet bör bidra till ökad kapacitet inom det civila samhället och den offentliga förvaltningen. Verksamheten bör bidra till att skapa plattformar för det civila samhällets organisationer att påverka utvecklingen i Sudan. Sverige bör verka för bättre förutsättningar för genomförandet av Sudans nationellt fastställda bidrag inom ramen för klimatavtalet från Paris, liksom för att Sudan ska kunna söka och erhålla finansiering ur de internationella miljö- och klimatfonderna.

Sveriges utvecklingsamarbete med Sudan ska bidra till ökad motståndskraft mot kriser och katastrofer. Verksamheten bör omfatta insatser på nationell och lokal nivå för att anpassa strukturer och resursfördelning till rådande osäkerhet, liksom beredskap

att snabbt växla upp stödformer som direkt möter hushållens eller individers behov.

Verksamhetens inriktning och den aktuella kontexten ska styra valet av samarbetspartner och samarbetsformer. Huvudsakliga partner för Sveriges utvecklingsamarbete med Sudan bör vara internationella och multilaterala organisationer samt det civila samhällets organisationer. Samarbete kan i begränsad utsträckning genomföras med den offentliga förvaltningen, som ett komplement till arbete med andra aktörer. Erfarenheter visar att möjligheterna till framgång är som störst när förändringsaktörer på nationell och lokal nivå inkluderas och stärks. Utvecklingsamarbetet ska stödja reforminriktade krafter som söker fredliga och hållbara samhällslösningar, bidrar till ökad respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer samt stödjer ökad jämställdhet. Utbyte mellan svenska och sudanesiska myndigheter och aktörer kan övervägas som ett stöd för kapacitetsutveckling. Möjligheterna att arbeta med den privata sektorn ska undersökas, särskilt avseende lantbruk och förnybar energi.

Utvecklingsamarbete med Sudan förutsätter en konfliktkänslig ansats, liksom flexibilitet och uthållighet. Stor vikt bör fästas vid att följa utvecklingen i Sudan liksom i den omgivande

regionen. Beredskap ska finnas att skyndsamt ompröva eller anpassa verksamheten utifrån nya förutsättningar, att omfördela biståndet mellan de olika verksamhetsområdena samt öka stödet till väl fungerande insatser. Det ska finnas beredskap att genomföra strategiska insatser av begränsad omfattning i avgörande skeden. Mot denna bakgrund är samråd mellan Utrikesdepartementet och Sida av stor vikt.

Sverige ska bidra till en sammanhållen och effektiv utvecklings- och givarsamordning i Sudan, inklusive genom att leda eller delta i relevanta samordningsgrupper. Sida bör prioritera utveckling och analys av nya metoder för samverkan mellan utvecklingsaktörer och humanitära aktörer, för att bidra till arbetet med FN:s och givarsamfundets nya sätt att arbeta. Sverige bör delta aktivt i EU:s biståndssamordning samt vid eventuell gemensamprogrammering. Sida bör undersöka möjligheten att genomföra insatser finansierade genom EU:s förvaltningsfond för Afrika (EUTF), med utgångspunkt i Sveriges utvecklingspolitiska prioriteringar.

Synergier ska tas tillvara mellan strategins olika områden, liksom med verksamhet inom ramen för andra strategier, såsom strategin för hållbar fred, den regionala strategin för Afrika söder om Sahara, den regionala

strategin för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt strategin för det humanitära biståndet. Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på utvecklingsarbetet med Sudan. Sveriges stöd, inklusive genom multilaterala organisationer, bör utgöra en grund för dialog.

Strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingsarbete och humanitärt bistånd. Utvärderingar ska ses som en integrerad del i den löpande uppföljningen och genomföras vid behov. Olika metoder för resultatuppföljning ska användas, med såväl kvalitativ som kvantitativ resultatinformation.



Utrikesdepartementet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Gustav Adolfs torg 1
Stockholm